

Allvarliga brister kvarstår i tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning enligt MFD-rapport

3 maj 2024

Foto: Adobe stock

Enligt den senaste rapporten från Myndigheten för delaktighet (MFD) är det tydligt att allvarliga skillnader kvarstår mellan personer med funktionsnedsättning och resten av befolkningen när det kommer till levnadsvillkoren. Ekonomisk trygghet, hälsa, utbildning, arbetsmarknad, samt diskriminering och utsatthet för våld är några av de områden där skillnaderna är påtagliga.

Många efterfrågar ett bättre utbud av anpassad information för personer med funktionsnedsättning. En av tio personer uppgav brister i informationen, inklusive saknad information om vallokalens tillgänglighet och hjälp att hitta dit. Dessutom rapporterade var sjunde person som röstade att tillgängligheten var dålig. Andra brister som lyftes fram gällde höga röstningsbord, små texter på valsedlarna och brist på teckenspråkstolkning.

I uppföljningen av kommuner framkom att de flesta kommuner kan erbjuda vissa individanpassade stöd och lösningar, såsom ledsagning och tolktjänst. Dock visade det sig att endast ett fåtal av kommunerna kan erbjuda material på teckenspråk.

Rapporten betonar behovet av att stärka tillgången till information på teckenspråk och andra anpassade format för personer med funktionsnedsättning. Det är också viktigt att förbättra krisberedskapen för denna grupp, inklusive tillgången till skyddsrum och att säkerställa att nödnumret 112 är tillgängligt för döva och hörselskadade.

Enligt Socialstyrelsen har det skett en generell minskning i ledsagarservice, särskilt för grupp 3 i personkretsen, vilket inkluderar blinda, gravt synskadade och personer med dövblindhet. Dessa uppgifter pekar på behovet av att fortsätta arbeta för att säkerställa lika tillgång till samhällets tjänster och stöd för personer

med funktionsnedsättning, inklusive döva och hörselskadade.

Rapporten berättar också att Myndigheten för tillgänglighet, MTM, har gjort en förstudie där man undersöker om man ska publicera lättlästa nyheter på svenskt teckenspråk och därmed publicera 8 sidor på teckenspråk.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Snart kan utbildade döva teckenspråkstolkar registrera sig i Kammarkollegiets tolkregister

3 maj 2024

Foto: Kammarkollegiet

Om du är en utbildad tolk eller har fått din utbildning validerad, har du möjlighet att ansöka om att bli registrerad i Kammarkollegiets register över utbildade tolkar. Detta gäller bland annat för grundutbildningen för teckenspråks- och dövblindtolkar till hörande teckenspråkstolkar. Döva teckenspråkstolkar kan idag inte registrera sig i Kammarkollegiets register då utbildningarna inte finns i systemet än.

Kammarkollegiet har nu skickat ut en remissrunda till bland annat Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Västanviks folkhögskola och Stockholms universitet. I remissrundan föreslog Kammarkollegiet nya föreskrifter för registret över utbildade tolkar. Remissrundan avslutades den 19:e april. SDR har skrivit ett remissvar och enligt information på deras sida stöder de Kammarkollegiets förslag att teckenspråksutbildningen för döva ska ingå i registret.

SDR har sedan 2014 aktivt arbetat för utvecklingen av tolk- och översättarutbildningar för döva. Projektet "Utbildning för döva tolkar och översättare" som genomfördes mellan 2015 och 2017 resulterade i en tvåårig

tolkutbildning på Västanviks folkhögskola från och med 2019, finansierad av Myndigheten för Yrkeshögskolan (MYH). SDR uppskattar att över 50 personer har genomgått utbildningen (både pilot- och MYH utbildningarna) fram till maj 2024. Till våren 2026 förväntas antalet ha ökat till 70 eftersom det idag blev klart att Västanviks folkhögskola kör en fjärde tolkutbildning för döva från och med i höst. Sedan tidigare är det klart att Stockholms universitet har en kandidatutbildning i höst i teckenspråk och tolkning där personer som har svenskt teckenspråk som förstaspråk kan söka till en inriktning Intramodal teckenspråkstolkning.

Att inkludera denna utbildning i Kammarkollegiets register förväntas ha positiva effekter för både de döva teckenspråkstolkarna, tolkanvändarna och tolkbeställarna. För de döva teckenspråkstolkarna innebär det ett erkännande för deras utbildning och kompetens, vilket underlättar för dem att få fler uppdrag. För användarna innebär det tillgång till information om tolkarna och en ökad möjlighet att beställa deras tjänster.

Samtidigt framhåller SDR i remissvaret att den svenska tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet behöver en omfattande reform. Trots överlämnandet av "Handlingsplanen för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva" till regeringen år 2022 har inga åtgärder vidtagits. Det leder till ett strukturellt utanförskap för döva på arbetsmarknaden och försämrade arbetsvillkor för tolkarna. De som genomgått utbildningen för döva tolkar kan komplettera den ansträngda branschen på många sätt och samtidigt bidra till en högre tolk kvalitet samt stärka tolkanvändarens trygghet i olika tolksituationer. Då krävs det att olika instanser, såsom bland annat regionernas tolkcentraler, vidtar åtgärder så att denna yrkesgrupp ges tillträde till olika tjänster och uppdrag.

Kammarkollegiets förslag har fullt stöd från SDR, och om det går enligt planerna så planerar Kammarkollegiet att informera berörda utbildningsanordnare om ikraftträdandet av de nya föreskrifterna utan dröjsmål.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döv afrikansk dansgrupp förbereder Europaturné

3 maj 2024

Foto: Adobe stock

Dansgruppen Fiantan du Burkina i Burkina Faso förbereder nu sin första Europaturné. Gruppen består av sex döva dansare. Ordet Fiantan betyder "utan handikapp" på Dioula, som är ett av Burkina Fasos officiella språk. Namnet symboliserar dansgruppens drivkraft att övervinna hinder.

Det var koreografen Yaya Sanou som 2018 grundade dansgruppen i Bobo Dioulasso. I dansgruppen får döva och hörselskadade unga personer en plattform där de kan uttrycka sig genom dans. Oumar Sanou, en av dansarna, berättar för Africanews att han alltid sett hörande dansa men aldrig andra döva. Med dansgruppen kan han nu resa och träffa andra döva.

Dansföreställningen som de har just nu heter, "Adapte mon être" (Anpassa min varelse), är en hyllning till alla som lever med funktionsnedsättningar och en kamp för deras rättigheter. Yaya förklarar att föreställningen är baserad på dansarnas egna berättelser och kamp för att återta sin plats i samhället. Yaya har utvecklat ett sätt för dansarna att uttrycka sig på scenen som han kallar "Vibra Signe", som baseras på teckenspråk, vibrationer, blickar och beröring samt kontakt med marken.

Fiantan du Burkina har dansat vid flera prestigefyllda evenemang och nu förbereder de sin första Europaturné som pågår under 2024/2025.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Åtal mot dövblinde Ekrem nedlagt

3 maj 2024

Foto: Dnieuws

Teckenrapport har, den 12 april, berättat om den dövblinde Ekrem Koc som anmäldes för misshandel mot tjänsteman. Nu har Åklagarmyndigheten beslutat att stoppa rättegången mot Ekrem. Åklagarmyndigheten har granskat alla uttalanden på nytt och kommit fram till att det fanns missförstånd och olyckliga omständigheter.

Förra månaden fick Ekrem ett förslag att betala en bot på 500 euro för misshandel, men det vägrade han. Ekrem sa: "Därför gick jag till Omroep West, en nederländsk tv-kanal, med min historia och bild för att visa att det aldrig var min avsikt att slå en tjänsteman. Jag agerade i självförsvar eftersom jag trodde att de var brottslingar. Artiklarna från Omroep West och DNieuws har hjälpt till eftersom många människor blev mycket upprörda när de läste artiklarna."

En rättegång var planerad för den 26 juni, men Åklagarmyndigheten har nu beslutat att den inte är nödvändig. Ekrem berättar att tjänstemännen och polisen har pratat igen och diskuterat med Åklagarmyndigheten. Vittnen till situationen kände igen honom och såg att han inte gjorde något fel.

Åklagarmyndigheten förklarade att eftersom tjänstemännen var civilklädda den dagen och med tanke på Ekrems begränsningar var det förståeligt att han inte visste att han hade att göra med riktiga ordningsvakter. Han greps av personer han inte litade på, kände sig osäker, tog sig loss och råkade träffade en tjänsteman i ansiktet. I den situationen trodde han att han behövde försvara sig själv, så det var ingen misshandel.

Ärendet har nu lagts ner på grund av otillräckligt bevis.

Ekrem är mycket glad och lättad över detta beslut. Han sa till Dnieuws, vår DJE-partner i Nederländerna: "Jag har varit väldigt arg och stressad i fyra månader men är glad nu och lättad och kan fortsätta med mitt liv. Förhoppningsvis behandlar tjänstemännen människor med funktionsnedsättningar som de misstänker för brott på ett annat sätt nu."

Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Trevlig valborg!

3 maj 2024

Forskningsstudie om teckenspråkstolkarnas upplevelse av sitt arbete med distanstolkning

3 maj 2024

Foto: Håkan Risberg - Region Örebro Län

Camilla Warnicke och Marie Materne har gjort en forskningsstudie om teckenspråkstolkars upplevelse av om distanstolkning i relation till Covid-19. I studien undersökte de hur Covid-19 pandemin påverkade teckenspråkstolkarnas arbete i Sverige genom övergången till distanstolkning. Genom djupintervjuer har forskarna lyssnat till teckenspråkstolkare som reflekterar över och jämfört fysisk tolkning med distanstolkning samt dess fördelar och nackdelar.

Teckenrapport har tidigare berättat om Camilla Warnickes forskning. Nu har hon avslutat en ny studie tillsammans med sin kollega, Marie Materne. Studien handlar om teckenspråkstolkarnas upplevelser av arbete vid distanstolkning och baseras på djupintervjuer med 26 teckenspråkstolkare från 19 regioner i Sverige. Genom att förstå tolkarnas erfarenheter kan tolktjänsterna anpassas för att säkerställa lika tillgång för alla användare.

Studien kom fram till fem huvudområden: 1. Jämförelse av tolkningsmiljöer – hur tolkar upplever skillnader mellan fysisk tolkning och distanstolkning. 2. Anpassningar – vilka anpassningar som görs vid en distanstolkning. 3. Sociala relationer och interaktion – hur dessa påverkas. 4. Teknisk utrustning – hur den påverkar tolksituationen. 5. Hållbarhet – hur tolkarnas upplevelse är i relation till hållbarhet.

Pandemin har krävt nya arbetsmetoder för teckenspråkstolkarna. Tolkarna upplevde både positiva och negativa aspekter vid övergången till distanstolkning. Distanstolkningen fortsätter dock att utvecklas.

I djupintervjuerna reflekterade tolkarna över skillnader mellan fysisk tolkning och distanstolkning, där den förstnämnda ansågs vara mer naturlig och social medan distanstolkning erbjöd nya möjligheter till samarbete men också innebar tekniska utmaningar. Anpassningar i tolkningens olika dimensioner, inklusive teknik, arbetsmiljö och interaktion, visade sig vara avgörande för att möta kraven på distanstolkningens flexibilitet och tillgänglighet. Diskussionen om distanstolkning och fysisk tolkning väckte även etiska frågor kring tillgänglighet och kvalitet i tolkningen.

Slutligen betonar studien vikten av samarbete, tillförlitlig teknik och att möjlighet att få välja mellan distans och på plats är viktigt för att säkerställa en hållbar och jämlik tolkservice.

Studien genomfördes i en specifik kontext och rekommenderar därför uppföljningsstudier för att fortsätta undersöka utvecklingen av tolkarnas arbetspraxis över tid, både i Sverige och internationellt.

På den här länken kan man läsa forskningsstudien i sin helhet:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/27523810241239779>

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

DCL futsal damer och DCL herrar

3 maj 2024

Foto: DCL

Deaf Champions League (DCL) futsal har avslarats för både damer och herrar. Damernas turnering gick den 8-13 april i Salgótarján, Ungern och herrarnas den 22-27 april i Aten, Grekland. I båda turneringarna var flera svenska spelare med; Fatima Tebibel, Aleksandar Skovin, Herman Said, Gor Sargisyan, Elias Rangsjö, Alexander Neverland, Adam Neverland, Amadeus Lantz och Rekar Essa.

I DCL futsal damer var det totalt sex klubbar från fyra länder som tävlade mästartiteln. Två klubbar från Spanien; Coslada och Gualdalajara, två klubbar från Frankrike; Reims och Tolosa, Messina från Italien samt klubben Salgótarjáni från Ungern och Messina från Italien. Svenska Fatima Tebibel spelade med det franska laget, Tolosa.

Fatimas lag slog ungerska Salgótarjáni med 11-3. De slog även spanska Coslada med 4-1. Dock förlorade de mot spanska Guadalajara med 1-3 samt mot franska Reims med 1-2. Mot italienska Messina blev det oavgjort, 1-1. Tolosa fick då spela om bronset mot Messina igen. Den här gången kunde Fatimas lag spela bättre och vann med 5-0. Därmed fick Fatima och hennes lag ta emot bronset.

Vann gjorde spanska Guadalajara, helt överlägset efter att ha vunnit alla sina matcher. I finalen vann de med 9-2 mot Reims, som fick mottaga silvret.

I DCL futsal herrar var det tio klubbar från fyra länder som tävlade om att bli mästare. Tre grekiska klubbar; Aten, Tripoli och Minoas. Tre engelska klubbar; Saint John, Barnet och Farsley Celtic. Tre franska klubbar; Paris, Reims och Vitry samt det tyska laget, Comet Berlin.

Aleksandar spelade för den engelska klubben, Saint John, Herman för grekiska klubben Tripoli och övriga sex svenska herrar spelade i samma lag, nämligen grekiska Aten.

Alla tre lag där svenskarna spelade kom vidare till semifinal, där Aleksandars lag fick spela mot Hermans lag. Tripoli, med Herman, vann med 2-1. Grekiska Aten med de sex andra svenska spelarna fick spela mot engelska Farsley Celtic. De

vann med 2-1. I finalen besegrade Tripoli, med Herman, över Aten, med de sex andra spelarna, med 3-0. Bronset gick till Farsley Celtic som vann mot Aleksandars lag, Saint John, med 2-1 efter förlängningen.

Valet av värdstaden för DCL herrar var komplicerat eftersom platsen ändrades flera gånger innan det till sist blev Aten i Grekland. Anledningen till valet var att en av de tidigare medlemmarna i den administrativa styrelsen, Michail Polemis, ursprungligen från Grekland, avled förra december. Han var en av de viktiga figurerna inom DCL och ägnade nio år av sitt liv åt arbetet i styrelsen; inklusive två år som vice ordförande och tre år som kassör.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenspråkets dag byter namn till Svenska teckenspråkets dag

3 maj 2024

Foto: SDR och ISOF

SDR, Sveriges Dövas Riksförbund, meddelade i sitt pressmeddelande den 29 april att från och med den 14:e maj 2024 kommer Teckenspråkets dag att byta namn. Dagen omfamnar en ny identitet som "Svenska teckenspråkets dag".

Anledningen till denna förändring är att SDR, Sveriges Dövas Riksförbund, och ISOF, Institutet för språk och folkminnen, önskar tydligare betona det svenska teckenspråkets unika karaktär och dess historiska betydelse som nationellt teckenspråk.

Beslutet att officiellt erkänna svenskt teckenspråk som dövas modersmål år 1981 markerade en milstolpe i dövgemenskapens kamp för sina språkliga rättigheter. Innan dess betraktades inte teckenspråket som tillåtet kommunikationsspråk på skolor för döva. Numera, med en ökad medvetenhet om att olika nationer har sina

egna teckenspråk, känns det passande att särskilja det svenska teckenspråket genom att använda den nya benämningen.

På liknande sätt kommer den 23 september, tidigare känd som Internationella teckenspråksdagen, att omdöpas till Internationella dagen för teckenspråken i världen. Denna förändring reflekterar den mångfald av teckenspråk som existerar runt om i världen och syftar till att undanröja missförståndet att teckenspråket är internationellt.

Genom att föreslå dessa nya benämningar, hoppas SDR att både Svenska teckenspråkets dag och Internationella dagen för teckenspråken i världen kommer att få ökad synlighet och erkännande i samhället.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Första döva doktorn i lingvistik och litteratur i Acre, Brasilien

3 maj 2024

Foto: Juiz de Foras dövförbund

Den 25 mars 2024 ägde en historisk händelse rum vid ett universitet i Acre i Brasilien. Det var då Lucas Vargas Machado da Costa, som förste döv disputerat i lingvistik och litteratur vid sin forskarutbildning.

Lucas är den andra döva forskaren som disputerar vid universitetet i Acre och den första i området lingvistik och litteratur. Hans avhandling handlade om döva studenter i forskarutbildning och deras språk och identitet samt motstånd. I sin forskning undersökte Lucas nio döva doktorander vid olika universitet i Brasilien.

I avhandlingen lyfter Lucas fram hinder som döva doktorander möter i forskarutbildningen. Det största hindret för att de döva doktoranderna ska lyckas i sin forskarutbildning är det sociala osynlighörandet, som Lucas kallar det.

I Brasilien utvecklas just nu en del språkpolitiska åtgärder för att främja språklig mångfald för döva, ursprungsbefolkningar och migranter. Genom sin avhandling vill Lucas belysa vikten av att skapa inkluderande utbildningsmiljöer för alla studenter, oavsett hörselstatus. Lucas menar att pedagogiken i utbildningen idag inte tar hänsyn till de döva doktorandernas sociala och språkliga behov.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

En döv kandidat till EU-valet

3 maj 2024

Foto: Instagram; @insolerah

För närvarande sitter endast en döv ledamot i Europaparlamentet, Ádám Kósa från Ungern. Han har suttit i parlamentet under tre mandatperioder (15 år). Adam har valt att inte kandidera för kommande EU-val som sker den 6-9 juni. EUD, Europeiska unionen för döva, har via sina sociala medier frågat om det finns någon döv kandidat. Nu har de fått reda på att det finns en döv kandidat från Italien.

Efter det har det tillkännagivits att Humberto Insolera, en döv italiensk man, kandiderar till parlamentet. Han har via sitt Instagram berättat att han kandiderar för Partito Democratico, ett socialdemokratiskt parti.

I inlägget säger Humberto att han är kandidat för det kommande EU-valet och tackade partiets ledare Elly Schlein och de andra för deras förtroende. Under inläggets kommentarer kan man se många glada reaktioner och lyckönskningar.

Humberto har studerat vid olika universitet, bland annat i Bristol och på Gallaudet universitet, och har en examen i internationell politik. Tidigare har Humberto suttit i EUD:s styrelse och är idag medlem i styrelsen för EDF, Europeiskt forum för människor med funktionsnedsättning, på uppdrag av EUD.

Dnieuw

Översätt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com